

การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ของเจ้าหน้าที่ เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

สมภาพ ระงับทุกข์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย

อีเมล: popr1@hotmail.co.th

Received: November 11, 2018 Revised: June 06, 2019

Accepted: July 03, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 14 คน ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปความ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านเมตตา คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุด้วยความรัก ความปรารถนาดีด้วยการจัดหางบประมาณเป็นค่าเบี้ยยังชีพมาให้ผู้สูงอายุ และช่วยเหลือผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นการสงเคราะห์เอื้อเฟื้อผู้สูงอายุ 2) ด้านกรุณา คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุด้วยความกรุณาในการการช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพโดยแจ้งให้ผู้สูงอายุทราบสิทธิของตน และแนะนำให้มาลงทะเบียนเป็นผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในเรื่องรายได้ที่มีความจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต 3) ด้านมูทิตา คือ เจ้าหน้าที่มีการแสดงความยินดีต่อผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ โดยเจ้าหน้าที่ได้แจ้งผลการลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุทราบว่าเป็นผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ และให้กำลังใจว่าเป็นผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรงช่วยเหลือตัวเองได้ ด้วยการใช้คำพูดที่สุภาพเรียบร้อย 4) ด้านอุเบกขา คือ เจ้าหน้าที่วางตัวเป็นกลาง ให้ความยุติธรรมกับผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพตามระเบียบกฎหมาย เหมือนกันโดยไม่ลำเอียง

คำสำคัญ : เมตตา, กรุณา, มูทิตา, อุเบกขา

**The policy of allowance for the old people to follow the 4
sublime states of mind of the officers of Omyaisubdistrict,
Sam Phran district, NakhonPathom province**

Sompop Rangubtook
Graduate School, Mahamakut Buddhist University
E-mail: popr1@hotmail.co.th

ABSTRACT

This research aims to study the implementation of the policy on elderly people's subsistence allowance according to the principle of 4 sublime states of mind of the Omyai Municipality Officials in Sampran District, NakhonPathom Province. A total of 14 samples were used for qualitative research. Research Tools Is a structured interview. Analyze the data by analyzing the content and summarizing the data.

The research found that 1) Mercy is the staff to treat the elderly with love. Wishing well for the sake of the elderly and help the elderly to get a subsistence allowance according to government policies. This is a kind of welfare for the elderly. 2) Kindness is to be kindly advise the elder to help the elderly get their allowance by informing the elderly about their rights. It is recommended to register as seniors subsistence allowance to solve the problem of income is necessary for life. 3) Sympathetic Joy is the officer's congratulate to the elderly who received the allowance. Officials have reported the results of the registration of subsistence allowances for the elderly to know that they are entitled to subsistence allowances and encourage that the elderly are healthy and help themselves by using polite words. 4) Equanimity is a neutral agent. Justice for the elderly to receive the allowance according to the same law without bias.

Keywords : Mercy, Kindness, Sympathetic Joy, Equanimity

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม คือวิธีปฏิบัติต่อผู้สูงอายุของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการนำนโยบายไปปฏิบัติอันเป็นส่วนประกอบหนึ่งของกระบวนการนโยบายในจุดมุ่งหมายสำคัญของการกำหนดนโยบายสาธารณะ คือต้องการหรือมีความปรารถนาที่จะได้นโยบายสาธารณะที่ถูกต้อง สมเหตุสมผลและสามารถทำให้บรรลุผลสำเร็จได้ ดังนั้นความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงเป็นเรื่องที่ต้องการให้นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่รัฐบาลกำหนดขึ้นมาแล้วมีผลสัมฤทธิ์ที่เป็นผลลัพธ์มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรสูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 11 ล้านคน หรือร้อยละ 16 ของประชากรทั้งประเทศ อีกประมาณ 4 ปี คือปี 2564 จะมีสัดส่วนประชากรสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป สูงถึงร้อยละ 20 (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2560 : 3) เป็นผู้มีความยากจน รัฐบาลจึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นเทศบาลตำบลที่มีพื้นที่ประมาณ 12 ตารางกิโลเมตร มีประชากรจำนวน 24,046 คน และมีผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน 2,890 คน การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ ต้องปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เพราะเป็นหลักธรรมของผู้เป็นใหญ่ หรือเป็นหลักธรรมประจำใจประจำตัวของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือให้บริการต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ

โจทย์วิจัย

1. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความเมตตาอย่างไร
2. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความกรุณาอย่างไร
3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความมุทิตาอย่างไร
4. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความอุเบกขาอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม คือ

- 1.1 ด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความเมตตา

- 1.2 ด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความด้านกรุณา
- 1.3 ด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความมุกิตา
- 1.4 ด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความอุเบกขา
2. เพื่อวิเคราะห์การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เมตตา หมายถึง ความรัก ความปรารถนาดี มีไมตรีจิต คิดช่วยเหลือ มีความสนิทสนม รักใคร่ ต่อผู้สูงอายุ ช่วยเหลือในการรับเบี้ยยังชีพ
2. กรุณา หมายถึง ความสงสารและช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ
3. มุกิตา หมายถึง ความพลอยยินดีต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ
4. อุเบกขา หมายถึง การวางใจเป็นกลางในการตัดสินใจ มีเหตุผลอย่างถูกต้องด้วยความเที่ยงธรรมต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ
5. เจ้าหน้าที่ หมายถึงข้าราชการและลูกจ้าง ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านพื้นที่ ได้แก่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ 1) เมตตา 2) กรุณา 3) มุกิตา 4) อุเบกขา
3. ด้านตัวแปร
ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ 1) เมตตา 2) กรุณา 3) มุกิตา 4) อุเบกขา
4. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4.1 ประชากร ได้แก่ข้าราชการและลูกจ้าง รวมทั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

4.2 กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการและลูกจ้างที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 14 คน

4.3. ด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ครอบคลุมระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม 2561 ถึงวันที่ 10 กันยายน 2561

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. ทำให้ทราบแนวทางการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ
3. ก่อให้เกิดการนำเอาหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ในการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุของเจ้าหน้าที่

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับพรหมวิหาร 4

การที่คนมารวมกันอยู่เป็นหมู่ เป็นคณะ เป็นสังคม ประกอบด้วยสมาชิกทุกเพศทุกวัย อาจมีความแตกต่างกันในเรื่องฐานะการงาน อุปนิสัย ความรู้ความสามารถ และความประพฤติ มีทั้งคนดีคนเลว มีทั้งคนแข็งแรงและคนอ่อนแอ จำเป็นต้องมีการปกครองที่มีผู้ใช้อำนาจในการปกครอง เพื่อให้สังคมมีความสงบสุขเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ให้มีการกดขี่ข่มเหงกัน ไม่เอาเปรียบกัน ต้องมีการปกครองที่ดีคือปกครองด้วยความเป็นธรรม

ในทางพระพุทธศาสนา มีหลักธรรมสำคัญสำหรับส่งเสริมการปกครองที่พอเป็นแนวทางในการปฏิบัติ (ไสว มาลาทอง, 2542 : 139 – 148) ได้แก่ พรหมวิหาร 4 หมายถึง ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของท่านผู้ใหญ่เป็นธรรมประจำใจอันประเสริฐมี 4 อย่าง คือ 1) เมตตาแปลว่าความรัก ความปรารถนาดี มีเมตริจิต คิดช่วยเหลือให้ทุกคนประสบประโยชน์และมีความสุข 2) กรุณาแปลว่า ความสงสาร คือคิดช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ 3) มุทิตา ได้แก่ความชื่นบาน มีความพลอยยินดี 4) อุเบกขา ได้แก่การวางใจเปิดกว้าง คือการตัดสนใจเรื่องใดๆ จะต้องพิจารณาใคร่ครวญด้วยปัญญา มีเหตุผลอย่างถูกต้องด้วยความเที่ยงธรรม

พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ) (2534 : 181 – 188) ได้ให้ความหมายไว้ว่า 1) เมตตา คือความรักใคร่ปรารถนาที่จะเห็นคนอื่นมีความสุข 2) กรุณา คือความสงสารต้องการที่จะช่วยคนอื่น ให้หลุดพ้นจากความทุกข์ 3) มุทิตา คือความพลอยชื่นชมยินดี เมื่อเห็นบุคคลอื่นเขาได้ดี 4) อุเบกขา

คือความวางเฉย ไม่ใส่ใจไม่เสียใจในความพิบัติของคนอื่น

พระราชพรหมยาน (หลวงพ่อพระมหาวิระ ถาวโร) (2521 : 93 – 96) ได้ให้ความหมายว่า 1) เมตตา แปลว่าความรัก หมายถึงความรักที่มุ่งเพื่อความปรารถนาดี 2) กรุณา แปลว่า ความสงสาร หมายถึงความปรานี ปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์ 3) มุทิตา แปลว่า ความอ่อนโยน หมายถึง จิตที่ไม่มีความอิจฉาริษยาเจือปน 4) อุเบกขา แปลว่า ความวางเฉย หมายถึงเฉยโดยธรรม คือทรงความยุติธรรม ไม่ลำเอียงต่อผู้ใดผู้หนึ่ง

พระเทพญาณมงคล วิ. (เสริมชัย ชยมงคล ป.ธ. 6) (2554 : 119) ได้ให้ความหมายไว้ว่า 1) เมตตา คือ ความรัก ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นอยู่ดีมีสุข 2) กรุณา คือความสงสาร ปรารถนาให้ผู้มีทุกข์มีความเดือดร้อนพ้นทุกข์ 3) มุทิตา คือความพลอยยินดีที่ผู้อื่นได้ดี ไม่คิดอิจฉาริษยากัน 4) อุเบกขา คือความวางเฉย ไม่ยินดียินร้าย เมื่อผู้อื่นถึงซึ่งความวิบัติ

พระเทพวิสุทธิกวี (เกษม สญญโต) (2554 : 34) ได้ให้ความหมายว่า 1) เมตตา คือความรัก ความปรารถนาดี 2) กรุณา คือความมุ่งหวังช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเกื้อกูล 3) มุทิตา คือความชื่นชมยินดีกับความสำเร็จประโยชน์จากการทำความเข้าใจตกลงกันได้ 4) อุเบกขา คือความเที่ยงตรง ไม่เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นพิเศษ มีความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด

2. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะมีความหมายซึ่งมีลักษณะเด่นๆที่นักวิชาการเห็นว่ามีสำคัญ (จุมพล นิมพานิช, 2552 : 14) นโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่งซึ่งเกิดจากการตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อเป็นแนวทางการทำงาน โดยผู้บริหารเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ภายในองค์กรและระหว่างองค์กร ผลลัพธ์ของนโยบายอาจสำเร็จหรือล้มเหลวก็ได้ ขึ้นอยู่กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3. การนำนโยบายไปปฏิบัติ

จุมพล นิมพานิช (2552 : 181 – 182) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า หมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์การ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและภาคเอกชน สภาพแวดล้อมของระบบและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย ศุภชัย ยาวะประภาส (2552 : 87 – 91) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่มีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา และเป็นการดำเนินการให้สำเร็จคล่องตามเป้าหมายของนโยบาย

มยุรี อนุมานราชธน (2556 : 227 – 228) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2557 : 333 – 336) กล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการตัดสินใจต่างๆ

4. แนวคิดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไทย

ประเทศไทยได้เริ่มนำเอาระบบการปกครองท้องถิ่นเข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดระเบียบบริหารราชการ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงให้ตราพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพมหานครขึ้น และเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 แล้วตั้งแต่ พ.ศ. 2476 เป็นต้นมาได้มีกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นขึ้นอีกหลายรูปแบบตามสภาพของท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ประเทศไทยได้จัดระเบียบการบริหารส่วนท้องถิ่นมี 2 ระบบ คือ (วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ และคณะ, 2552 : 435) ระบบทั่วไปซึ่งใช้กับท้องถิ่นทั่วไป 3 รูปแบบ คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด และระบบพิเศษใช้เฉพาะท้องถิ่นบางแห่งมี 2 รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 รวมทั้ง พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 : 133) ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยมีจำนวน 7,853 แห่ง ประกอบด้วย 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 76 แห่ง 2) เทศบาล จำนวน 2,440 แห่ง โดยแบ่งเป็น เทศบาลนคร จำนวน 30 แห่ง เทศบาลเมือง 178 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 2,232 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 5,335 แห่ง กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา(สุรพล นิตไกรพจน์ และคณะ, 2548 : 108 – 222) การเมืองท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางของการปกครองท้องถิ่น มีขอบเขตควบคุมถึงการใช้อำนาจ และผลประโยชน์ของท้องถิ่นทั้งหมด (ศิริพร เชาวลิต, 2555 : 8) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยมีอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนให้การกระจายอำนาจจากรัฐบาลเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

5. แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

เทศบาลของไทยมีอำนาจหน้าที่ คือ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และทางระบบน้ำ การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ การสาธารณสุขโรค และการก่อสร้าง การสาธารณสุขการ ส่งเสริมการฝึกและการประกอบอาชีพ การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดการศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การจัดให้มี และการบำรุงรักษา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การส่งเสริมกีฬา การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล

และน้ำเสีย การสาธารณสุข อนามัย ครอบครัว และการรักษาพยาบาล การจัดให้มีและควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ การควบคุมการฆ่าสัตว์ การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ การจัดการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร การดูแลรักษาที่สาธารณะ การควบคุมอาคาร การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เทศบาลแบ่งประเภทของเทศบาลออกเป็น 3 ประเภท คือเทศบาลตำบล เทศบาลเมืองและเทศบาลนคร

6. แนวคิดเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรสูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 11 ล้านคน หรือร้อยละ 16 ของประชากรทั้งประเทศ อีกประมาณ 4 ปี คือปี 2564 จะมีสัดส่วนประชากรสูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป สูงถึงร้อยละ 20 (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2560 : 3) เป็นผู้มีความยากจน รัฐบาลจึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หมายถึง การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือบุคคลซึ่งมีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย (กระทรวงมหาดไทย, 2552 : 1) จึงมีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

7. แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล อ้อมใหญ่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นเทศบาลตำบลที่มีพื้นที่ประมาณ 12 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 24,046 คน มีชุมชน จำนวน 26 ชุมชน มีเจ้าหน้าที่ของเทศบาลประกอบด้วย คณะผู้บริหารเทศบาล จำนวน 5 คน สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน ข้าราชการท้องถิ่นของเทศบาล ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้าง รวมจำนวน 223 คน และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลอ้อมใหญ่อีกจำนวน 81 คน โดยมีผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน 2,890คน ซึ่งเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ต้องนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และระเบียบ

กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561

กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักพรหมวิหาร 4 ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล

อ้อมใหญ่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

1. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ ด้วยความเมตตา
2. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ ด้วยความด้านกรุณา
3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ ด้วยความมุทิตา
4. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ ด้วยความอุเบกขา

การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

1. **ประชากร** ได้แก่ เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง และทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากประชากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่กำหนดเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นการเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างของผู้วิจัย เนื่องจากผู้วิจัยมีประสบการณ์การทำงานราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาเป็นเวลา 35 ปี จึงมีความรู้ความเข้าใจและรู้จักหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนบุคลากรเป็นอย่างดี และสามารถเลือกบุคคลากรที่จะให้ข้อมูลได้กระจ่างและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเรื่องการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ในครั้งนี้ได้อย่างดีเยี่ยม คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุระดับปฏิบัติงานของเทศบาลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม รวม 14 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้างสำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสัมภาษณ์เจาะลึกดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ทำการตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปใช้ในการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บและรวบรวมข้อมูล สำหรับข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากเอกสารกระทรวงมหาดไทย และข้อมูลบางส่วนจากสำนักงานเทศบาลตำบล

อ้อมใหญ่ อำเภอสสามพราณ จังหวัดนครปฐม ส่วนการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยได้เดินทางไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสสามพราณ จังหวัดนครปฐม

ขั้นตอนเตรียมการก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้เริ่มจากการติดต่อประสานไปยังผู้ให้ข้อมูล จนถึงก่อนเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั้งในรูปของเอกสารหรือข้อเขียนและคำพูดที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสนทนา เป็นการวิเคราะห์ทั้งความหมายทางภาษาโดยตรงจากเอกสารหรือตัวบทและความหมายทางความรู้สึกหรือวิเคราะห์นัยที่แอบแฝงอยู่ รวมถึงการตีความทางบริบทหรือสภาพแวดล้อม ประกอบข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ด้วย (สุรางค์ จันทวานิช, 2551 หน้า 144 - 145) เป็นการวางเค้าโครงของข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลทางแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หลักพรหมวิหาร 4 และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกมาทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา มีดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความเมตตา พบว่า ผู้สูงอายุได้รับความรักความอบอุ่นจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีความปรารถนาดีต่อผู้สูงอายุ ช่วยเหลือผู้สูงอายุโดยไม่คิดค่าตอบแทน ทำให้สังคมมีความสุข เจ้าหน้าที่ได้จัดหางบประมาณเบี้ยยังชีพมาให้ผู้สูงอายุด้วยความรัก ความปรารถนาดี และช่วยเหลือผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นการสงเคราะห์เอื้อเพื่อผู้สูงอายุ โดยเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ตราเทศบัญญัติงบประมาณ เพื่อนำมาจ่ายเป็นเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีการตรวจสอบข้อมูลและแจ้งประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนที่มีสิทธิ์ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาลงทะเบียนเป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณเป็นเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแต่ละปี

2. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความกรุณา พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความสงสารต่อผู้สูงอายุที่มีความทุกข์ยากลำบากให้ได้รับเบี้ยยังชีพ อันจะเป็นผลให้ผู้สูงอายุมีความสุข ความสามัคคีปรองดองก็จะเกิดขึ้นกับประชาชน มีความปรารถนาให้ผู้สูงอายุพ้นทุกข์ด้วยการให้รับเบี้ยยังชีพเป็นรายได้ในการดำรงชีพ มีความมุ่งหวังช่วยเหลือเอื้อเพื่อเกื้อกูล มุ่งหวังสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพ อันจะเป็นผลให้สังคมมีความร่มเย็นเป็นสุข และมีความสามัคคี เจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ผู้สูงอายุทราบและแนะนำให้มาลงทะเบียนเป็นผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในเรื่องรายได้ โดยการแจ้งสิทธิที่จะได้รับเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุได้รับทราบสิทธิของตน

3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความเมตตา พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีการแสดงความยินดีเมื่อเห็นผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพ ซึ่งเป็นการผูกมิตรกับผู้สูงอายุ ทำให้เกิดความสามัคคีกับประชาชน เกิดการสรรสร้างสิ่งดีๆ ให้เกิดประโยชน์กับสังคม เพราะไม่มีความอิจฉาริษยา หรือกลั่นแกล้งกัน

ทำให้คนในสังคมมีความเข้าใจกัน จึงทำให้สังคมและประเทศชาติมีความสงบสุข

4. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความอนุเคราะห์ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นกลาง คือการเป็นเจ้าหน้าที่ที่ต้องไม่กระทำสิ่งใดด้วยอคติ หรือลำเอียงต่อผู้สูงอายุที่ขอรับเบี้ยยังชีพ เพราะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและก่อความเดือดร้อนแก่ประชาชน มีเหตุผลถูกต้องและเที่ยงธรรม คือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยอาศัยเหตุผลที่ถูกต้องและเที่ยงธรรมต่อผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพ วางเฉย ไม่ยินดียินร้ายต่อผลประโยชน์ที่เป็นอามิสสินจ้างรางวัล หรือสิ่งเร้าอารมณ์ทั้งหลาย ดำรงความยุติธรรมให้กับผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพอย่างถูกต้องทั่วถึงกันทุกคน

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความเมตตา พบว่า ผู้สูงอายุได้รับความรักความอบอุ่นจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีความปรารถนาดีต่อผู้สูงอายุ และช่วยเหลือผู้สูงอายุ ให้ได้รับเบี้ยยังชีพตามนโยบายของรัฐบาล โดยเทศบาลขอรับเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และนำมาตราเป็นเทศบัญญัติงบประมาณ เพื่อนำมาจ่ายเป็นเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อันเป็นการแสดงถึงความหวังดี ปรารถนาดีต่อผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานเขียนของไสว มาลาทอง (2542 : 139 – 148) ที่กล่าวไว้ว่า เมตตา แปลว่าความรัก ความปรารถนาดี มีเมตริจิต คิดช่วยเหลือให้ทุกคน สอดคล้องกับงานเขียนของพระราชธรรมนิเทศ (ระบอบ ฐิติญาโณ) (2534 : 181 – 188) ที่กล่าวไว้ว่าเมตตา คือความรักใคร่ปรารถนาที่จะเห็นคนอื่นมีความสุข ได้แก่ความปรารถนาความสุขความเจริญให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น สอดคล้องกับงานเขียนของพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อพระมหาวิระ ถาวโร) (2521 : 93 – 96) ที่กล่าวไว้ว่า เมตตา คือความรัก หมายถึงความรักที่มุ่งเพื่อความปรารถนาดี สอดคล้องกับงานเขียนของพระเทพญาณมงคล วิ. (เสริมชัย ชยมงคล ป.ธ. 6) (2554 : 119) ที่กล่าวไว้ว่า เมตตา คือ ความรัก ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นอยู่ดีมีสุข สอดคล้องกับงานเขียนของพระเทพวิสุทธิกวี (เกษม สฤษฎโต) (2554 : 34) ที่กล่าวไว้ว่าเมตตา คือความรัก ความปรารถนาดี ความมุ่งหวังการอยู่ร่วมกันเป็นผาสกตลอดไป สอดคล้องกับการศึกษาของพระครูโพธิจริยานุวัตร (สิมาจารย์) (2554) ที่ศึกษาเรื่องการนำหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการในเขตอำเภอสำโรงทาย จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ด้านการเผยแผ่พระสังฆาธิการทุกรูปตั้งอยู่ในความเมตตา และสอดคล้องกับการศึกษาของพระพุทธรพ วิสุทโธ (สาริกุล) (2557) ที่ศึกษาเรื่องหารนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ความคิดเห็นด้านเมตตามาก

จากผลการศึกษาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพด้วยความกรุณา พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความสงสารต่อผู้สูงอายุที่มีความทุกข์ยากลำบากให้ได้รับเบี้ยยังชีพ เจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ผู้สูงอายุทราบ และแนะนำให้มาลงทะเบียนเป็นผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในเรื่องรายได้ อำนวยความสะดวกในการมาลงทะเบียนหรือมารับเบี้ยยังชีพ สอดคล้องกับงานเขียนของไสว มาลาทอง (2542 : 139 – 148) ที่กล่าวไว้ว่า กรุณา แปลว่า ความสงสาร คือคิดช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อน สอดคล้องกับงานเขียนของพระราชธรรมนิเทศ (ระบอบ ฐิติญาโณ) (2534 : 181 – 188)

ที่กล่าวไว้ว่า กรุณา คือ ความสงสารต้องการที่จะช่วยคนอื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ สอดคล้องกับงานเขียนของพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อพระมหาวิระ ถาวโร) (2521 : 93 – 96) ที่กล่าวไว้ว่ากรุณา แปลว่า ความสงสาร หมายถึงความปรานี ปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์ มุ่งหน้าสงเคราะห์คนและสัตว์ที่มีความทุกข์อยู่ให้หมดทุกข์ สอดคล้องกับงานเขียนของพระเทพญาณมงคล วิ. (เสริมชัย ชยมงคล ป.ธ. 6) (2554 : 119) ที่กล่าวไว้ว่า กรุณา คือความสงสาร ปรารถนาให้ผู้มีทุกข์เดือดร้อน ให้พ้นทุกข์ สอดคล้องกับงานเขียนของพระเทพวิสุทธิกวี (เกษม สญญโต) (2554 : 34) ที่กล่าวไว้ว่า กรุณา คือความมุ่งหวังช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มุ่งหวังสร้างประโยชน์ส่วนรวม

จากผลการศึกษาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบียดเบียนด้วยความมุทิตา พบว่า เจ้าหน้าที่มีการแสดงความยินดีเมื่อเห็นผู้สูงอายุได้รับเบียดเบียน ซึ่งเป็นการผูกมิตรกับผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานเขียนของ ไสว มาลาทอง (2542 : 139 – 148) ที่กล่าวไว้ว่า มุทิตา ได้แก่ความชื่นบาน กล่าวคือความพลอยยินดีด้วยในเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี สอดคล้องกับงานเขียนของพระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ) (2534 : 181 – 188) ที่กล่าวไว้ว่า มุทิตา ความพลอยชื่นชมยินดี เมื่อเห็นบุคคลอื่นเขาได้ดี เพลิดเพลินยินดีในความเจริญก้าวหน้าของเขา สอดคล้องกับงานเขียนของพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อพระมหาวิระ ถาวโร) (2521 : 93 – 96) ที่กล่าวไว้ว่า มุทิตา แปลว่า ความอ่อนโยน หมายถึงจิตที่ไม่มีความอิจฉาริษยา เจือปน สอดคล้องกับงานเขียนของพระเทพญาณมงคล วิ. (เสริมชัย ชยมงคล ป.ธ. 6) (2554 : 119) ที่กล่าวไว้ว่า มุทิตา คือความพลอยยินดีที่ผู้อื่นได้ดี ไม่คิดอิจฉาริษยากัน สอดคล้องกับงานเขียนของพระเทพวิสุทธิกวี (เกษม สญญโต) (2554 : 34) ที่กล่าวไว้ว่า มุทิตา คือความชื่นชมยินดีกับความสำเร็จ ประโยชน์จากการทำความเข้าใจตกลงกันได้ สอดคล้องกับการศึกษาของพระพุทธรภ วิสุทธิ (สาริกุล) (2557) ทำการศึกษาเรื่องการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ด้านมุทิตา คือไม่แสดงอาการริษยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของพระแสง ยติโกโร (สีสุแล) (2556) ที่ศึกษาเรื่องการนำหลักพรหมวิหารไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านมุทิตา คือยินดีที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและสอดคล้องกับการศึกษาของพระสีหวัฒน์ก์ บุญญรัตน์ (บุญรัตน์) (2559) ที่ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของเทศบาลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ด้านมุทิตา คือความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

จากผลการศึกษาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบียดเบียนด้วยความอุเบกขา พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นกลาง คือการเป็นเจ้าหน้าที่ต้องไม่กระทำความดีด้วยอคติ หรือลำเอียงต่อผู้สูงอายุที่ขอรับเบียดเบียน เพราะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและก่อความเดือดร้อนแก่ประชาชน สอดคล้องกับงานเขียนของไสว มาลาทอง (2542 : 139 – 148) ที่กล่าวไว้ว่า อุเบกขา ได้แก่การวางใจเปิดกว้าง คือการตัดสินใจเรื่องใดๆ จะต้องพิจารณาใคร่ครวญด้วยปัญญา สอดคล้องกับงานเขียนของพระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ) (2534 : 181 – 188) ที่กล่าวไว้ว่า อุเบกขา คือความวางเฉย ไม่ดีใจไม่เสียใจในความพิบัติของคนอื่น ได้แก่การวางตนเป็นกลาง สอดคล้องกับงานเขียนของพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อพระมหาวิระ

ถาวร (2521 : 93 – 96) ที่กล่าวไว้ว่า อุเบกขา ความวางเฉย หมายถึง เฉยโดยธรรม คือทรงความยุติธรรม สอดคล้องกับงานเขียนของพระเทพญาณมงคล วิ. (เสริมชัย ชยมงคล โป.ธ. 6) (2554 : 119) ที่กล่าวไว้ว่าไว้ว่า อุเบกขา คือ ความวางเฉย ไม่ยินดีในร้าย เมื่อผู้อื่นถึงซึ่งความวิบัติ โดยที่เราเองก็ช่วยอะไรไม่ได้ สอดคล้องกับงานเขียนของพระเทพวิสุทธิกวี (เกษม สญญโต) (2554 : 34) ที่กล่าวไว้ว่า อุเบกขา คือความเที่ยงตรง ไม่เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นพิเศษ สอดคล้องกับการศึกษาของพระพุทธรูป วิสุทธิ (สาริกุล) (2557) ทำการศึกษาเรื่องการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ด้านอุเบกขา คือความเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ สอดคล้องกับการศึกษาของพระแสวง ยติโกโร (สีสุแล) (2556) ที่ศึกษาเรื่องการนำหลักพรหมวิหารไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านอุเบกขา คือวางใจเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐ ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพตาหลักพรหมวิหาร 4 ด้วยความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา คือด้วยความรัก ความปรารถนาดี อำนวยความสะดวก พลอยยินดี และให้ความยุติธรรมกับผู้สูงอายุ ดังกล่าว
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาวิจัยถึงรูปแบบการช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ เพราะจะครอบคลุมการมีชีวิตที่มีคุณภาพของประชาชนผู้สูงอายุ ครบทุกด้านอย่างชัดเจน

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย.(ม.ป.ป.) *ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561*
- จุมพล นิมพานิช. (2552). *การวิเคราะห์นโยบาย ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎีและกรณีตัวอย่าง*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่. (ม.ป.ป.) *แผนพัฒนาเทศบาลสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) และเทศบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561*.
- พระครูโพธิจริยานุวัตร (สีมาจารย์). (2554). *การนำหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์)
- พระเทพวิสุทธิกวี (เกษม สญญโต). (2554). *พุทธวิธีบริหารความขัดแย้ง*. กรุงเทพฯ: ห.ส.น.เจ้าฮั่ว.

- พระเทพญาณมงคล วิ. (เสริมชัย ชยมงคลโล ป.ธ. 6). (2554). *108 มงคลธรรม*. จังหวัดราชบุรี: เมืองราชการพิมพ์.
- พระพุทธรูป วิสุทโท (สาริกุล). (2557). *การนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์).
- พระราชพรหมยาน (หลวงพ่อดวงษ์มหาวิระ ถาวโร). (2521). *พรหมวิหาร 4*. กรุงเทพฯ: เยลโล่การพิมพ์ (1988) จำกัด.
- พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ). (2534). *ส่องสว่างกลางใจ*. กรุงเทพฯ: พรศิวการพิมพ์.
- พระแสวง ยติโกโร (สีสุแล). (2556). *การนำหลักพรหมวิหารไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์*. (วิทยานิพนธ์)
- มยุรี อนุมานราชชน. (2556). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: บริษัท แอคทีฟ พรินท์ จำกัด.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2557). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: บริษัท บพิศการพิมพ์ จำกัด.
- วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ และคณะ. (2552). *การเมืองและการปกครองของไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2560). *บริการท้องถิ่นเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีสำหรับผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ชัน แพคเก็จจิ้ง จำกัด. (2014)
- ศิริพร เชาวลิต. (2557). *การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภชัย ยาวะประภาช. (2552). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2551). *วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด .
- สุรพล นิตไกรพจน์ และคณะ. (2548). *รวมกฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ: บริษัทโพปรีนติ้ง จำกัด.
- ไสว มาลาทอง. (2542). *คู่มือการศึกษาจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- Ministry of Interior (MoP) Ministry of Interior regulations on the payment of allowances. The Elderly of Local Government Organization, 2009 and amended in 2017 and 2018.
- Kowit Pongngam. (2007). *Thai Local Governance*. Bangkok: Printing House, October.
- Municipality of Ombud. *The four-year municipal development plan (2018 - 2564) and the budget for the fiscal year 2018*.

- Prakru Potijariyanuwat. (2011). *The application of the Principle of Dhamma to use in performing the duties of the monks. In Samrong district.* Surin Province. (thesis)
- Pratepwisutthikawee. (2011). *Buddhist Method of Conflict Management.* Bangkok: Chulalongkorn University.
- Pratepyannamongkol. (2011). *108 Mongkol Tham.* Ratchaburi Province: Official Publications.
- Praputhphop Wisuttho. (2014). *The application of Principle 4 to use in the performance of the personnel of the Tambon administration organization.* In the district of Pak Tho. Ratchaburi. (Thesis).
- Prarachpromyan. (1978). 4. Bangkok: Yellow Printing (1988) Limited.
- Prarachthamnitechd. (1991). *Illuminated by the Heart Bangkok: Pornchai Printing.*
- Prasriharat Punyaratano. (2016). *Public opinion on the administration of Prachachuen 4 of Sichon Subdistrict, Sichon District, Nakhon Si Thammarat Province.* (thesis)
- Praatikarncholtham Phasuko. (2011). *Applying the Principle of Praising to the Work of the Personnel.* Ban Hin Kiong Suvarnabhumi Roi ed. (thesis)
- Mayuree Anumarnrachthorn. (2013). *Public Policy.* Bangkok: Active Print Co., Ltd.
- Ruengwit Katesuwan. (2014). *Public Policy.* Bangkok: Bophut Printing Co., Ltd.
- Vishit Thaveetheth, et al. (2009). *Politics and government of Thailand.* Bangkok: Ramkhamhaeng University Press.
- Sasipat Yodpet. (2017). *Local Services for Change for the Elderly.* Bangkok:
- Siriporn Chaowalit. (2014). *Local politics in Thailand.* Bangkok: Ramkhamhaeng University Press.
- Supachai Yawaprapat. (2009) *Public Policy.* Bangkok: Chulalongkorn University Press
- Supang Chantavanich. (2008). *Qualitative research.* Bangkok: Dan Sutakorn Public Company Limited.
- Sawai Malathong. (1999). *Ethical Study Guide.* Bangkok: Religious Workshops.